

MAGYARORSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

ELOFIZETESI ÁRAK:	
Helyben: Egy óra kor. 1.—	Vidékire: Egy óra kor. 1.20
Negyedévre — — — — 3.—	Negyedévre — — — — 3.60
Félévre — — — — 6.—	Félévre — — — — 7.—
Egész évre — — — — 12.—	Egész évre — — — — 14.—

Egyes szám 4 fillér, vidéken 6 fillér.

A lap megjelenik hétfő kivételével minden nap
Kéziratokat nem ad vissza a szerkesztőség.

Telefon száma 54—67.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.

Hirdetések petit számítással, díjazás szerint.

Apró hirdetések ára: egy szó 4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillér.

A „tizenkettedik óra.“

Budapest, október 13.

Gróf Tisza István még nem miniszterelnök Perczel Dezső pedig még nem elnöke a képviselőháznak. Még nem fizetünk adót, nem adunk ujoncot, pedig ezt Pest vármegye, az az a gyász-vármegye alispánja, *Beniczky* Lajos ur tegnap egy toasztban még a törvényen kívüli állapotban is felajánlotta bizonyosan a — császárnak. Szerencsére, hogy a többi alispánok, a vármegyei törvényhatóságok jogainak első őrt-állói nem úgy gondolkodnak, mint a gyász-vármegye alispánja. Még abszolutizmus sincs, amivel — bizonyos «nem tudom kit szolgálunk» betegségben szenvedő ujságok úgy fenyegetik az országot, mint a kéményseprővel szokás a gyermekeket. Csak zavar van, csak bizonytalanság. De van még egyéb is. A kormány félhivatalos lapjában ugyanis megtaláltatott ismét ama bizonyos tizenkettedik óra, amelynek rugója eltörtött a így nem ketyeg tovább, csak berreg keservesen. A sok nincs között van hát végre egy berregő óránk s különös szerenese, hogy ex-lexben vagyunk, mert másként talán *Lukács* László, a humoros pénzügyminiszter ezt is ellicitáltatná.

Nézzük meg azonban ezt az órát, hogy mit is berreg félhivatalosan a szegény, de dacos magyar nemzetnek fülebe. Először is azt, hogy a mostani törvényen kívüli állapot súlyos anyagi válságba sodorja az országot, melynek terhét megfogják érezni a fényes márványpalotáktól kezdve egészen a napszámból élő legkisebb existenciáig. Szent igaz. Annál igazabb, mert mintha ezt a mondást már hallottuk s mintha már magunk is elmondottuk volna. De menjünk tovább. Hogy rettenetes baj az, miszerint az országnak egy esztendő óta nincs rendes törvényhozása nem intézheti el a gazdasági — a nemzet életerejét tápláló — törvényjavaslatok egész seregét. Hogy a kiegyezés aktacsomagjai az asztalírókban porladoznak. Hogy *Székely* Kálmán sikerei megmerevedtek, közben pedig nemzetközi szerződéseink lejártak. Hogy a tisztviselők fizetés-rendezése még most is késik, ami miatt sok ezer család adósságba, uzsorás körmei közé kerül. Hogy a jogbiztossági reform, az általános polgári perrendtartás megvalósulása is elszenderedett. Hogy *Darányi* földmívelési miniszter parcellázási és telepítési javaslatának törvénynyé válása is háttérbe szorult. Hogy a közadók be nem fizetése miatt nemcsak megbillen, hanem föl is fordul az államháztartás mérlege. Hogy a költségvetés nélküli állapotban az állampapírok értéke csökken s a hitelképesség összezsugorodása ólomsúlyával nehezedik az egész országra. Igaz, mind igaz, még az is igaz, hogy a kibontakozásnak immár nem szabad késnie, mert akkor siralom völgyévé változik a magyarok szép országa, mint egykor Jeruzsálem

s elfog pusztulni, amint elpusztult vala. Szodoma és Gomorha, csak egy-két köszoborrá vált bűnös hirdetés, hogy itt is emberek éltek valaha.

Kibontakozás! Hát nem-e ezt a szót kiáltjuk-e immár közel háromszázhatvanöt nap óta? Nem ezt kiáltja-e ebben az országban *Székely* Kálmántól kezdve az utolsó falusi müzseim: a bakter? Nem ezt keresi-e a szabadelvű párt, függetlenségi párt, a néppárt s a bölcsök köve felalálásának mistikus kódébe belesavanyodott kilences bizottság? Nem ezt óhajtja-e maga a korona, s minden adófizető, még adót nem fizető polgára is a hazának? És még nincs kibontakozás. Hívják, nem jön. Keresik, nem találják. A kaszárnyákban káromolják, nem jelentkezik. Szerelmi epedésekkel sóhajtoznak utána, nem ad rá semmit? Hol van hát? Eltűnt, elpárolgott, nincs. Talán elrabolták a gonosz szellemek? Talán báró *Fejérváry Géza* a honvédelmi miniszteriumból történt kivonulása alkalmával ezt is elhurcolta magával? Senki, sem *Székely*, sem *Héderváry*, sem gróf *Andrássy*, sem gróf *Tisza*, sem *Perczel* nem tud róla semmit s minden újabb fejtörésük után csak azt jelenthetik ő felségének, hogy nincs. Kámforrá változtatta a chlopy-i hadiparancs és elpárolgott.

Kibontakozás?! Akik téged keresnek és nem találnak, azok nem látják a fától az erdőt. Hisz nem vagy te távol, ott élsz, a népnek lelkében, ott dobogva a magyarok szívében. Milliő ajak mondja, hogy megjelenesz, csak a királyi ajak mondja ki a bűvös szót: Teljesitem, megadom. Megadom, amit a törvény biztosít a magyar nemzetnek. A magyar ezredékben a magyar jelvényt, magyar tiszteket. Megadom, amit joggal követel ez a nemzet magának: a magyar komandót a magyar ezredéknek. A magyar érzést, a magyar lelket a magyar katonának. Csak ez az egy bűvös szó hangozzék el a budai királyi várpalotából: megadom s akkor megfog jelenni a kibontakozás szelleme. Az a lejárt óra megindul, hajnalt mutat, a király és nemzet közti egyetértés hajnalának felragyogását. És akkor megfog indulni a nemzet anyagi létének föllendítésére irányuló nagy munka is. Mindenütt. Az országházban, a vármegyék, községek tanácsstermeiben. Mindenütt. Lesz adó, lesz ujonc, lesz civilista. De amíg korbácsosul hívják, a chlopy-i, a szegedi arculütéssel csalogatják, az abszolutizmus, a zsarnokság bilincseinek kilátásba helyezésével kecsegtetik, addig — legyen új és újabb kormány, legyen tiz képviselőválasztás! — meg nem fog jelenni ennek a kibontakozásnak szelleme — hogy is mondta az a chlopy-i hadiparancs — *soha!*

A válság.

Budapest, okt. 13.

A magyar politikai válság fölött még mindig a bizonytalanság ködei lebegnek. Egyik órában ez a hír jön, a másik órában az az értesítés, mely az előzőt agyoncsapja. Ugy vagyunk még mindig, hogy még a legbefolyásosabb politikusok sem tudják, hogy mi következik, hogy mit hoz a holnap, aminthogy a tegnap gróf *Tisza* István, a ma pedig már *Lukács* László miniszterelnökségének hírére hozta. Ilyen körülmények között leghelyesebb, ha föltárjuk kronologikus sorrendben az egyes eseményeket, a politikusoknak ezekhez fűződő véleményét s várjuk mi is a magyar közvéleménnyel arra a nagy kérdésre a feleletet, hogy mi lesz?

A szabadelvű pártban és a többi pártkörökben, azt az előlegezett bizonyosságot, hogy gróf *Tisza* István, mint miniszterelnök jön vissza Bécsből, újból a bizonytalanság váltotta fel. Megjött ugyan gróf *Tisza*, de a megbízatást nem hozta magával, csak egy-egy üzenetet gróf *Khuen-Héderváry* ideiglenes miniszterelnöknek és *Lukács* László pénzügyminiszternek, hogy a korona az ő véleményüket is megkívánja hallgatni mielőtt most már valóban véglegesen határozna. *Héderváry* még az éj folyamán elutazott a császárvárosba s ma már meg is hallgatta a király. *Lukács* pénzügyminiszter meghallgatása csak ezután következik, amennyiben holnapra szól a bécsi Burgba való meghívása.

Tisza jelölése.

Nemcsak a szabadelvű pártban, hanem a többi politikai pártok körében is azvolt máig részben a felfogás, hogy gróf *Tisza* István miniszterelnöksége nem ejtetett el, csak egyszerűen elodáztattott. Ezt a feltevést támogatta többek szerint az a körülmény, hogy *Tisza* Bécsből visszajövet nem sietett haza Gesztre, hanem Budapestre jött s itt az éj folyamán tanácskozott *Héderváryval*, *Lukács* Lászlóval és folytatta a tanácskozást, alkudozást több szabadelvű politikussal. Mire valók volnának ezek az alkudozások — mondták politikai körökben — ha *Tisza* Istvánnak nem volna valami missziója? Arra a kérdésre vonatkozólag, hogy gróf *Tisza* István, ha már másodszor is csakugyan ki volt szemelve, miért nem hozta a miniszteri kinevezést magával; s szabadelvű pártunk egy illusztris tagja a következőket mondotta:

— Hogy gróf *Tisza* István, ez a kormányzatra nagy hévvel törekvő politikus is, ha csakugyan azért hivatott meg, miért nem hozta a miniszterelnöki kinevezést magával, annak csak egy okát találhatom. Gróf *Tisza* Istvántól valószínűleg olyat követeltek a bécsi Burgban, aminőre még ő sem vállalkozhatik. Ez jellemzi a bécsi kívánságok mineműségét, melyek azt hiszem abban összegezhetők, hogy gróf *Tiszától* a nemzeti engedmények meg-

adása nélkül, vagy azok nagyon kis mértékben való megadásával azt kívánták, hogy még újvet megelőzőleg szavaztassa meg az indemnitást és az ujoncjavaslatot. Erre természetesen gróf Tisza István nem vállalkozhatott, még abban az esetben sem, ha az egész hadsereget a rendelkezésére bocsátanák is. És ebben a körülményben én némi vigasztaló tünetet is látok. Azt tudniillik, hogy most már a bécsi köröknek is be kell látniok, hogy a szabadelvű párt sem kapható többé mindenre. Be kell látniok, hogy itt nincs más mód a kibontakozásra, mint megadni mindazt, ami a 67-es kiegyezés alapján joggal követelhető. Ha ezt nem adják meg, akkor minden kormányzati kísérlet meddő marad s elő kell állani a jól vagy rosszul leplezett abszolutizmussal.

Abszolutizmus.

A bécsi lapok egy része és a bécsi politikusok csakugyan az abszolutizmussal fenyegetnek bennünket. Hát lehetséges volna ez Magyarországon? kérdezte munkatársunk:

— Én magam is azt hiszem, hogy nyílt abszolutizmus nem lehetséges, annak dacára, hogy a bécsi Lueger-féle politikusoknak ez a kedvence eszméje, hogy Magyarországot egyszerűen be kell keblezni Ausztria tartományai közé. Hanem jöhetne esetleg az alkotmányosság fogájába, álarca mögé huzódott, ugynevezett ál-abszolutizmus, melynek a főcélja az volna, hogy ha bármiként is, bármily eszközökkel, ha kismérvű többséget is, de biztosítsa magának. Akkor azután parlamenti esinytevésekkel, hirtelen szavaztatásokkal erőszakolnának keresztül egyes javaslatokat. A Kadorf-féle indítványok esete megismétlődnek a magyar parlamentben is. Megkísérlenék az ugynevezett szükségrendeletekkel való kormányzást is. Ez azonban mind csak feltevés, mert erre a végzetes lépésre a korona is csak már a legvégső esetben határozná el magát. Most minden a szabadelvű pártegység fenmaradásától függ. Ez a pártegység pedig meglesz, ha a kilences bizottság végre egyöntetűen meg tud egyezni egy tisztességes katonai programban, melyet azután a korona is elfogadna. Másként ennek a pártegységnek ütött a halálos órája. Ugy halljuk, hogy a korona előtt ennek a véleménynek adott kifejezést Andrassy Gyula is.

Lukács miniszterelnöksége.

Az egymást felváltó meglepetések, gróf Tisza István megbízatásának elmaradása, Lukács

László pénzügyminiszter meghívása, a kilences bizottság tárgyalásairól szóló hírek, ma a déli órákban is a párttagoknak nagy számát hozta össze a szabadelvű körbe. A hangulat nyomott, rosszkedvű volt s emellett, ha tegnap Tisza István, ma Lukács László esetleges miniszterelnökségéről szolt a véleménycsere, amelyet talán a következőkben összegezhetünk:

A szabadelvű párt nagyrésze a mai körülmények között úgy látja, hogy Andrassy, Tisza és Perczel Dezső meghívása csak informatív jellegű volt, bár nincs kizárva, hogy a cél akkor még Tisza István kormányelnöki megbízatása is volt. Most Lukács László miniszterelnöksége helyezkedik előtérbe s ennek politikai jelentősége nem annyi, mint gróf Tisza István jelöltsége, de annyi sem, minthogy ha egy oly férfuról volna szó, aki a nemzeti követelmények alapján áll. Gróf Tisza István erősen kívánczik a miniszterelnöki székbe. Lukács László nem törekszik a kormányelnökségre, hiszen pénzügyminiszterül is a király ismételt kérelmére maradt meg a mai időpontig. Egy esetleges Lukács-kabinet megalakulása tehát csak egy átmeneti kormányzatot jelentene, melynek főfeladata volna a katonai ügyeknek megoldása. Ez a kérdés, annak felzúgó viharai — még ha célt is érne a Lukács-féle kabinet — annyira megörölné ezt a kormányt, hogy teljesen képtelen lenne a további nyugodt, az ország anyagi érdekeit is megtermékenyítő munkálkodásra.

Politikai munkatársunk illetékes forrásból vett értesülései szerint a tegnapi audiencia csak *informatív jelleggel bírt*, amennyiben a király gróf Khuen miniszterelnök korábbi ajánlatára hívatta magához Andrassy Gyulát, Tisza Istvánt és Perczel Dezsőt és náluk csakis a jelenlegi helyzet felől tudakozódott, illetve a kibontakozás alkalmas formája felől kérte ki véleményüket. Arról szó sem volt, hogy *akár az egyik, akár a másik kabinetalkitással bízzák meg*, sőt valótlán mindazon híresztelés is, amely szerint Perczel Dezső azért hivatott fel Bécsbe, hogy a király nála a házszabályok szigorított alkalmazásának lehetősége felől tájékozódást szerezzen.

A kihallgatáson megjelent három politikus előadta nézetét a válságból való kibontakozásra és *mind a hárman egyöntetűen Lukács László pénzügyminiszterben látták azt a férfit, aki egyedül (?) volna képes a válságot közmelegnyugvásra megoldani és e célból ajánlották is a felségnek Lukács László meghívását.*

A meghívás ma megtörtént, Lukács László

holnap délelőtt 11 órakor már megjelenik ő felségénél és lehetséges, hogy a holnapi napon Lukács László kormányelnöksége már bevégezett tény lesz.

Lukács László legutóbb ugyan vonakodott a kormányelnökséget elvállalni, de egyuttal megígérte ő felségének, hogy ha még egyszer relekálna szolgálatára, úgy rendelkezésére fog állani. Most pedig, úgy látszik, ez az eshetőség beállt, mert a király számít Lukács László szolgálataira.

A korona.

Tehát az immár egyesztendő katonai kérdés most is a parlamenti békének elháríthatlan, minden erőlködést visszalökő akadály. *Miért nem teljesíti e tekintetben a korona a nemzet óhaját s miért helyezkedik a hajlíthatatlan tagadás álláspontjára?* Ezt a kérdést is felvetették szűkebb körben előkelő politikusok s erre a választ a következőképpen vélték megtalálhatni:

A felség legközelebb fogadta Bécsben két uralkodó látogatását, előbb a német császárt, azután az orosz cárt. Természetesen az uralkodók és miniszterek tanácskozásain szöbba jött Magyarország-Ausztria nagyhatalmi politika érdeke is s ezzel kapcsolatban a magyar nemzeti követelmények. Ugy látszik, hogy a nagyhatalmi érdek és e követelések között a külföldi uralkodók és tanácsosaik nem találták meg a harmóniát s ez az oka annak, hogy a korona most azt mérlegli, hogy ez a nagyhatalmi politika mily mérvben engedi meg a magyar nemzeti követelések teljesítését. A királyt tehát egyenesen a nemzetközi nagy politikának kérdései vezérik e tekintetben is. És itt ismét előáll az a tétel, hogy a kibontakozás lehetősége a szabadelvű párt kilences bizottságának kidolgozandó programjára helyezkedik. Ha ez a program oly bölcs lesz, hogy kielégíti e bizottság minden tagját, magát a pártot s megnyugtítja az ellenzékét s akhoz hozzájárul a király, akkor meg lesz a béke. De képes lesz-e az a bizottság annyi szempontot kielégítő programot megállapítani?

A kilences.

Erre valószínűleg megadja feleletét a kilences bizottság, mely ma három óráig folytatta s állítólag holnap be is fejezi tanácskozásait. Erre vonatkozólag ma a következőket jelenti a Pol. Értesítő:

A néni.

— A Magyarország tárcája. —

Írta: Ibrányi Miklós.

A néni ígéretet tett a múlt évben, hogy akár megszólják érte, akár nem, de a gazdaságból a gazdák lovainak versenyére egy néhány csikót kiállít. Ő különben egy város melletti csárda tulajdonosnéja s az odavetődött vendéget borral, szóval ellátja. A vendégkoszoru hiában óvta a 70 éves agg nőt, ne bibelődjön ő már löversenyre, nem ért semmit, s így az lett az eredmény, hogy a néninek mind a négy csikója letört.

— De szentem — magyarázza a néni, amint a verseny után az izgatottságtól kimerülten egy liter bort tesz az ivóba a vendég elé — sohase hittem volna, hogy az állatban, különlegesen a lóban, milyen csalafintaság van.

— Hogy-hogy néni?

— Hát virágom, hogy elején kezdjem — s megigazítja szemén a füléhez szép fekete zsinórral erősített szemüveget s a virágos kendő kötésén is szorít egyet — nem hasztalan beszéd, mert meggyőződést szereztem róla. Le is ülök hozzá. Van minden? szóda nem tetszik?

— Köszönöm, magába is jó ez a sestakerti.

— Na hát galambom — elhelyezkedék a néni s kezdi: Tavaly ilyen tájt a szomszédnak egy Linda nevű fekete lova nyerte meg a 30 aranyat, könnyű szerrel, mert a többi még szóval sem érte utól, amikor már ez beért. Hazatért

a szomszéd a lóval, nézem és látom, hogy az egy sovány, vékony jószág. Nem szoltam semmit, hanem így magamba; ha te ezzel a gebével győzted, van nekem négy olyan csikóm a Hortobágyon, hogy egvből kettő is telne ilyen, hatot is elhuz egy belőle; a pénz meg csak pénz. Na hát kéz alá is vitettem a hetes fiúval tavasszal a csikókat; adjál nekik, hagytam meg a fiunak, hogy a versenyre készülődjenek s jó erőbe legyenek — répa, széna, tengeri, volt minden bőven a jószágoknak. Gyönyörűen is néztek ki lelkem meg elevenek voltak, mint a csik. Mit? egy hét múlva a gyerek meg se melegedett rajta amint hátára került, már úgy vetette le s olyat pottyant róla s nyult el mellettem, mint a béka. Ne te ne, — így gondoltam — még tán nagyon is sok lesz már az erő, amint látom, hogy a gyerek tápázkodik a földről felfelé, a csikó meg felveti a farkát s neki iramodik a mezőnek. Itt jön éppen a jobb kéztől eső szomszédom, nem az, aki az aranyakat nyerte, s azt mondja: néniem, kiszolgált baka vagyok, de a lóhoz is értek, majd előállítom én ezeket az állatokat, a gyerek nem bírhat ezekkel. Megvetem a fejembe a dógot úgy futvást, mert hogy a nagy fiam ugyan megüli a lovat, de olyan buta természetű és azt mondom: hátha olyan nagy benned az erő, fogd el hát azt a csikót — a meg elővesz egy szakajtó kosarat, egy kis tengerit bele s elkezd rázogatni — hát nem oda jött mindjárt a sárka; itt már láttam, hogy ebben az állatban nagy a tökéletlenség, mert csak a gyomrára szolgál. Hogy aztán Péter szomszéd ben-

fentes lett a háznál, másképen fogtuk fel a dógot, mert azt mondta, hogy túl a rendén is erősek a csikók, még majd gutaütést kapnak, hát apaszuk őket, meg minden nap, nap-nap után szalasztassuk is mind a négyet. E más más beszéd, mint ahogy én gondoltam, mert azt is kinyilvánította, hogy szavával éljek, a Péter szomszéd hogy úgy akkurátosan, mintha csak a versenyen volnának, ki kell próbálni, melyik a legfutóbb járásu. Na, meg hogy a repától egy kis gyomrot eresztettek, legcélrányosabbnak tartotta a szomszéd, ha nyereg alá vesszük őket, a heveder majd segít a bajon. Nagy lótas-futásba került, míg a nyeregszerszámokat összeállítottuk s a csikók megbarátkoztak az izzasztóval, de magam személyesen mindig ügyeltem a dologra s a Péter is rettenetesen értette a lóval való barátkozást. Itten galambom már csak egy hét volt a kérdés. Akkor megtudódik majd, hogy hát kinek van legfutósbabb jószágja a gazdák közül. Azt mondja a Péter: na néniem, most már próbálkozzunk, mert az idő halad, hát így kimértünk kétezer lépést a gyepon, igaz hogy a salátás ágy is beleesett a közbe, na de nem baj, a salátá majd kinő, hanem az aranyokat elvinni nem engedem. Ugy a szentem. Kora reggel tájt már az istállóban volt a szomszéd, a nagy fiam a cimborájával, meg a Gyurka hetes. En meg kiszólok, mert éppen, hogy mulató vendég volt, aki teljes erővel óbogatott, hát mindjárt azonnal nem mehettem az ólba, csakugy oda kiáltottam: hevederezés! Nem telt bele öt minuta, a négy legény a csikók hátán ott galoppézott a csárda körül, — nem mon-

Ma délbén a szabadelvű pártkörben nagy számban egybegyűlt képviselők közt az a hír terjedt el, hogy a kilences bizottság, mely ma délelőtt több órán át tanácskozott a pártkör Deák szobájában, létre fogja hozni azt a katonai programot, melynek elkészítésére kiküldetett. A mai ülésel azonban, mint illetékes forrásból értesülünk, még nem fejezte be működését a bizottság. Lehetséges, hogy Lukács László már a kilences bizottság többségi véleményének tudomásával, tehát a szabadelvű pártnak a kilences bizottság által kidolgozott programjával utazik Bécsbe, ami nemcsak megnyugtató jelentőséggel bírhat, hanem alkalmas arra, hogy a békés kibontakozásnak komoly alapjait szolgálhasson. A szabadelvű pártnak illetően objektív hazafias és egységes állásfoglalása volna a párt tagjainak többsége szerint a legalkalmasabb arra is, hogy az ellenzéki obstrukció beszüntetessék olyképpen, hogy az ellenzéki pártok se tekintsék magukat legyőzötteknek, hanem az elért eredményekben megnyugvással állapodjanak meg.

Egyéb politikai értesüléseink a következők:

A király előtt.

— Hédeváry és Lukács kihallgatása. —

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Hédeváry gróf miniszterelnök ma éjjel expresszvonattal Bécsbe utazott és ma délelőtt 10 órakor magánkihallgatáson fog megjelenni a királynál.

A Magyar Távirati Iroda jelenti Bécsből: Gróf Khuen-Hédeváry miniszterelnök 10-től 11 óráig volt kihallgatáson ő felségénél. A miniszterelnök ő felsége felszólítására holnapig itt marad. Holnap délelőttre Lukács László pénzügyminiszter jelentkezik kihallgatásra ő felségénél. Más magyar államférfiak meghívására ezideig nincs kilátás.

Bécsből táviratozzák a «Bud. Tud.»-nak: Gróf Khuen-Hédeváry Károly miniszterelnök, aki ma reggel ideérkezett, délelőtt 10 órakor magánkihallgatáson vett ő felségénél. A kihallgatás 1 órán túl tartott. Gróf Khuen-Hédeváry Károly azt a megbízatást kapta, hogy Lukács László pénzügyminisztert értesítse arról, hogy ő felsége őt holnap délelőtt kihallgatáson szándékozik fogadni. A magyar miniszterelnök holnap is itt marad.

Amint nirlük, mértékadó helyen a magyar

kormányválság kérdésében e hét végéig mindezenre dönteni szándékoznak.

A Magyar Távirati Iroda jelenti Bécsből: Dr. Lukács László pénzügyminiszter holnap a reggeli vonattal érkezik ide és délután 2 órakor megy ő felségéhez kihallgatásra. Ugyancsak a délután folyamán fogadja a király gróf Khuen-Hédeváry miniszterelnököt is kihallgatáson.

Bécsből telefonozza tudósítónk:

Gróf Khuen-Hédeváry miniszterelnök ma reggel 7 órakor érkezett meg és a magyar miniszterium palotájában szállt meg. Tíz óra tájban a miniszterelnök kihallgatásra ment s hosszú ideig maradt ő felsége dolgozó szobájában.

A kihallgatásról csak annyi szivárgott ki, hogy a király értésére adta a miniszterelnöknek, hogy Lukács László pénzügyminisztert audienciára rendelte fel holnapra.

Lukács László ma este vagy éjszaka érkezik fel s holnap délelőtt 10 órakor fog a király előtt megjelenni.

Itteni politikai körökben azt tartják, hogy Lukács László a designálandó miniszterelnök s hogy a pénzügyminiszter holnap el fogja vállalni a kabinetalakításra vonatkozó megbízást. Azonban az sincs kizárva, hogy ő felsége még más magyar politikuskok véleményét is meg fogja hallgatni a pénzügyminiszter után.

A vidék mozgalma.

Veszprémből jelentik: Veszprém vármegye törvényhatósága tegnap tartotta Kolossváry József alispán elnöklésével őszi rendes közgyűlését. A közgyűlés Győrmege átiratát, amely az obstrukció ellen irányul, valamint Hédeváry rendeletét az önként fizetett adó kötelező elfogadása tárgyában tudomásul vette. Szeged város átiratát a nemzeti követelések tárgyában és Szatmár-Nemetiét, mely szerint a harmadéves kiszolgált katonák hazabocsátandók, az állandó választmány javaslatára a közgyűlés egyhangulag magáévá tette és elhatározta, hogy hasonló szellemű feliratot intéz az országgyűléshez. A közgyűlés viharos éljenzéssel fogadta Kolossváry honvédelmi miniszter levelét, amelyben a törvényhatósággal közli miniszteri kinevezését és mély részvételt fejezett ki a közgyűlés a vármegye volt főispánja, Fenyvessy Ferenc elhunytán, elhatározva, hogy arcképét a megye díszterme részére Vastagh György festőművészszel megfesteti.

Pécsről jelentik: Baranya vármegye törvényhatósága Fejérváry Imre báró főispán elnöklésével népes közgyűlést tartott. A közgyűlés állást foglalt az önkéntes adófizetés mellett, a harmadéves katonák visszatartása ellen és a nemzeti követelések mellett. Az országgyűléshez intézett és pártolás végett meg-

küldött átiratokat hozzászólás nélkül egyszerűen tudomásul vette. A közgyűlés továbbá kimondotta, hogy az ex-lexet határozottan kárhóztatja és elítéli.

Hajduböszörmény város képviselőtestülete tegnapi közgyűlésén elhatározta, hogy a városi adóhivatalnak megtiltja az állami adók beszedését még az önként jelentkezőktől is. A város tiltakozik az önkéntes ujoncozás ellen is. Hajdu vármegyét felszólítják, hogy sürgősen tartson közgyűlést a belügyminiszter ama rendelete miatt, melylyel az adószedés megtagadásáról szóló megyei határozatot megsemmisítette.

Hajdu-Böszörményből táviratozzák: Hajdu-Böszörmény e hó 11-én, vasárnap délelőtt tartott rendkívüli közgyűlésében tárgyalta 35 városi képviselő azon beadványát, hogy tiltsák meg a városi adóhivatalnak az önkéntesen befizetett állami adók beszedését is. A képviselő kimondta, hogy a városi adóhivatalt eltiltja még az önkéntes állami adók beszedésétől is, míg a törvényen kívüli állapot tart. Ezenkívül megkeresik Hajdumegye törvényhatóságát, hogy hívjon össze mielőbb rendkívüli közgyűlést a belügyminiszter azon rendelete tárgyában, amelylyel megsemmisítette Hajdumegye szeptember 21-iki határozatát, hogy a megye területén eltiltja az önként fizetett állami adók beszedését.

Budapest, október 13.

Egy alispán a sükségrendeletek mellett.

A politikai, ugy szabadelvű, mint ellenzéki politikai körökben élénken és nem valami rokon-szenvesen tárgyalták Beniczky Lajosnak, Pest vármegye alispánjának azt a felkösöntőjét, melyet a tegnapi megyegyűlés után az Országos Kaszinóban rendezett lakomán mondott. Azt hangsúlyozta ugyanis Pest vármegye első választott tisztviselője, hogy «ő a törvényen kívüli állapotban is jogosnak tartja az adószedésnek és ujoncozásnak sükségrendelet útján való eszközölését s ha a kormány ilyen rendeletet bocsát ki, ő annak foganatosításában készségesen közreműködik s reméli, hogy e tekintetben a vármegye tisztikara is kivétel nélkül vele egy véleményen van». Ellenzéki körökben azt beszélük, hogy Beniczky Lajos alispán azért is tette meg ezt a nevezetes megnyilatkozását, mert abban a meggyőződésben van, hogy nem lesz többé törvényhatósági tisztújítás Magyarországon, vagy legalább Pest-vármegyében.

Püspöki tanácskozás. Vaszary Kolos bíbornok hercegprímás az idei katolikus nagygyűléssel kapcsolatosan tanácskozássra hívta össze a püspöki kar tagjait. A nagygyűlés október 19-én kezdődik, míg a püspöki konferencia október 23-án lesz a hercegprímás budavári palotájában. Az értekezleten fontos egyházi ügyek kerülnek tárgyalás alá.

dom, mert nem természetem a dicsekvés — de igaz való, hogy gyönyörűségeken jól néztek ki, hanem úgy vettem észre látó szememmel, hogy a sárga, akin a hetes gyerek ült, rettenetes nagy erkölcsesen dolgozik, hol a fülét konyítja le, hol meg csak resonerózódik, nem akar menni. Addig-meddig bosszant ez a lóféle, míg egyszer meg-sokallom és mivelhogy a kezemben volt a nagy kékszinű, fehér szegélyzetű esernyő, amelynek jó erős nyele van, hát ezzel az eszközzel a háta mögé kerülök a lónak, mikor nem akar a gyerek alatt menni. Ejnye, — így magamba — van te benned erő, még sem indulsz, azzal ellé-hintem magam, hogy: huh! és egy nagyot húzok a hátára a lónak az esernyővel, úgy, hogy az eszköz mindjárt szétterült, mintha eső ellen kel-lene szolgálnia.

Megjédt a sárga, alig-alig tudta a gyerek tar-tani, úgy futott s ha nem akart menni, csak el-huhogtam magam a háta megett, mintha képen vágta volna, úgy megindult mindjárt. Na ezen kifogtam, így gondoltam magamban, de azért mindig rajta volt a szemem a lovon, mert tisztán, tökéletesen nem bíztam benne, pedig így ránéz-vést a legtöbbet ígérő volt. Itt galambom, azt mondja a szomszéd, hogy már teljes, tökéletes legyen az indulás, ha felállanak a kifutón, cse-ngetéssel legalkalmasabb lesz megindítani a négy csikót, hogy szokják a fülök ahhoz is, de mert hogy csengő kézgybe nincs a háznál, a Zsuzsit, a lányt kihívtam a rézmozsárral, aminthogy az régi darab s úgy szól, ha értenek vele bánni, mint a legszebb csengő, még annál is szebben,

mint valami kis harang. Na, rendbe tettem így aztán őket, sorba felálltak a salátás ágy mellett. A Zsuzsi csengetett, de még nagyon is szépen, én egyet huhogtam s úgy kiugrott a sárga, hogy majd lefelejtette a fiut.

A Péter szomszéd is nem mondom, hogy nem úgy volt, nagyon szorította a pejkót nyomába a sárgának s ő lett leghamarább mégis a célnál, a többi jól elmaradt. Másnap a sárga, harmadnap a pejkó lett az első, tisztára megzavarított ez a két állat s úgy gondoltam, hogy nem az indulás-nál, de a cél előtt vagy pár száz lépéssel helyez-kedek el, hogy megtudjam a sárga erkölcsét, hátha csak tettet magát s ha futás közben rá-ijesztek, majd első lesz.

Ugy is tettem. A csikók amint megindultak, a sárga egy kicsit elmaradt, mikor előttem vágta, kinyitom a nagy esernyőt s ráhurrogok, szentem galambom! úgy repült az a ló, mint a madár, a többi mind elmaradt mellőle. Na itten már tisztá-ba láttam a dolgot, mert hogy világos volt előttem, hogy ha az erkölcsén kifog az ember, mint ahogy én is kifogtam, olyan állat, mint a sárga, nem futhat a gyepen, de meg bizonyosra vettem, hogy első lesz.

Eljött a nagy nap délutánja, magam szemre vettem a csikókat és az ekhós szekérrel előre mentem s elhelyezkedtem a nézők között. Na, sok lovat láttam ott, de mégis — mégis a sár-gának már úgy kiállításra párját nem ta-láltam.

Mind olyan volt az a többi, mintha levegővel

élne s úgy néztek bánatosan, mintha mindenik-nek adóssága volna. A gazdák versenyére ott szentem kiállítják a lovakat, vagy tizenöt dara-bot; csengetnek, megindulnak, nézek utánuk, félszemet meg a Zsuzsi felé vetek, akinek ke-zébe adtam a nagy esernyőt s oda küldtem előre, hogy ha jön a sárga, hurrogjon egyet, meg nyissa ki a parazolt, hát hogy a nevenapját ne érje meg, nem egy baka frer is ottan megyen vele, még eltéveszti a dolgot így magamba. Itt látom már, amint az üveget igazitom a szememen, hogy a fiam legesleghátra marad a deressel, egy fehér ló van elől aztán egy nagy semmi, meg egy fekete, meg egy szürke, na de mindjárt, majd a sárga, ha Zsuzsi megijeszti, majd első lesz... így vélem magamba. De a lány, mert szentem az is nagyot hibázott, nem jó mérte ki a távolságot s mikor a fehér ló beért, akkor jött Zsuzsi elé a sárga. Ki is nyitotta az esernyőt, huhogott is egyet, a sárga meg rémségesen neki-iramodott, de bizony virágom már úgy mondom, ahogy volt, lemaradt egy cseppnyit, mert a szürke meg a fekete is megelőzte.

— Hát jövőre néni megy a versenyre?

— Csak nem engedem magamon száradni a szégyent, szentem! — válaszol a néni — hogyan mennék, de akkor az esernyővel én fogok bánni: nem bírom Zsuzsira, mert hiába a dicsőség, de meg a pénz, a pénz is megérdemli.

TÁVIRATOK.

A pápa és Loubet.

Róma, október 13. Az Osservatore Romano azt mondja, hogy ha a pápa Loubet köztársasági elnököt római látogatásakor nem fogadja, úgy ennek nem lesz Franciaország ellen való ellenségeskedés jellege, hanem a szentszék nemzetközi politikája elveinek fog megfelelni. Epp ezért a francia püspöki karnak beadványa egyáltalán nem lehet helyes, ismerve a püspöki kar a szentszék ezen alapelveit.

Az angol válság.

London, október 13. Tegnap este Glasgowban nagy liberális választógyűlés volt, amelyen felolvasták lord Roseberry levelét. Roseberry azzal vádolja e levelében a kormányt, hogy az országot képtelen s lehetetlen helyzetbe sodorta, váratlanul válság elé vitte, a népnek port hintett a szemébe s az alatt megalapította a protekció uralmát. Ez a levél azt bizonyítja, hogy Roseberry aktív részt fog venni a Chamberlain ellen megindult küzdelemben.

Zavargások Spanyolországban.

Bilbao, okt. 13. A nyugalom ismét helyreállott. A zavargások alatt egy embert megöltek, 30-at, köztük 6-ot, súlyosan megsebesítettek. Negyven köztársasági pártit letartóztattak.

Madrid, okt. 13. A minisztertanács holnap a bilbaoi eseményekkel fog foglalkozni a vétkes személyek megállapíthatása végett.

NAPIHIREK.

Budapest, október 13

— (Időjárás.) Az északnyugati depresszió Skandinávia felé terjed és Kelet-Európában egy másodlagos depresszió kifejlődését elősegíti, a magas nyomás pedig északkeleten és délkeleten maradt. Az idő nyugaton enyhe, szeles, borús és esős, keleten pedig csendes és igen hűvös.

Hazánkban az idő tulnyomóan borús és esős, a hőmérséklet délnyugat felől emelkedett.

Jóslat:

Változékony, enyhe idő várható, sokhelyütt esővel. Hőmérséklet: + 14-9 C. fok.

— (X. Pius pápa Tirolban.) A wörgli sekrestye idegen látogatóinak névsorában 1881. október 7-ik keltezéssel a következő pár sort fedezték fel a napokban: «Giuseppe Sarto, pap Salzanóban, Olaszországban.» X. Pius pápa tehát mint egyszerű lelész Tirolban is járt s valószínű, hogy abban az időben Wörgl-ben misét is mondott.

— (A svéd király Abbáziában.) Abbáziából jelenti tudósítónk, hogy a télen ismét koronás vendéget várnak oda: Oszkár svéd királyt. A király számára a pompás fekvésű Villa Jeanettét bérelték ki, még pedig több havi időtartamra. A király és kísérete 32 szobát fognak lakni.

— (A cár nem megy Rómába.) Miklós cár római útja a legutóbbi napokig bizonytalan volt. Az utazás elé tudvalevőleg az ellenzék és a szocialisták ellenséges hangulata gördített akadályokat, kik erősen készültek a cár elleni tüntetésre. Most arról értesülünk, hogy a cár végleg lemondott római utjáról. Erre az elhatározásra vonatkozólag a következő távirati értesüléseink vannak: A Stefani-ügynökség jelenti Darmstadtból: Hivatalos helyről közlik, hogy Miklós cár akaratától független okokból az olasz udvarnál való látogatását el kell, hogy halaszssa.

— Rómából táviratozzák: Az *Italie* írja: *Lubokinov* orosz rendőrfőnök, ki három napig tartózkodott Rómában, megvizsgálta az olaszországi politikai viszonyokat az orosz cár római utazására való tekintettel. Bizalmi emberei rosszul értesítették, amidőn azon ellenséges nyilvánulásokban, melyeket az olasz nép már is elítél, veszélyeket véltek látni. Ezeket tulságos komolyan vették és így jutottak emez eredményhez. *Nelidov* orosz nagykövet, ki Olaszországot és belső politikáját jól ismeri, tudja, hogy Miklós cár látogatását nagy rokonszenvvel várták és Szent-Pétervárt ez irányban megnyugtató információt adott.

— (A belga király Bécsben.) A «Berliner Tageblatt» brüsszeli levelezőjének értesülése szerint belga udvari körökben azt hiszik, hogy *Lipót* király tervezett bécsi útjának kettős célja van. Egyrészt az osztrák-magyar monarchiában szimpátiát akar kelteni a Kongó-állam iránt, másrészt ki akar békülni *Lónyay* grófnéval, rendezni akarja *Lujza* hercegnő jogi viszonyait és a felesége utáni örökség dolgában támadt pörösködést. Hír szerint Bécsben időzése alatt a Burgban fogadja *Lónyay* grófnét. Erre vonatkozólag Bécsből a következőket táviratozzák: A sok cáfolat után most már bizonyos, hogy *Lipót* belga király meg fogja látogatni Bécsben *Ferenc József* királyt. Brüsszélből táviratozzák, hogy gróf *Clary* odavaló osztrák-magyar követ is Bécsbe utazik a belga király tiszteletére rendezendő ünnepekre. Illetékes részről közlik, hogy *Lipót* király bécsi látogatása csakugyan a Kongó-kérdéssel függ össze, azonban arról szó sem lehet, hogy fölkerje *Ferenc József* királyt a békebíróvágra, mert úgy *Lipót* király, mint a Kongó-állam kormánya is a leghatározottabban ellenzik a Kongó-kérdésnek békebíró által való megoldását.

— (Huszárok a hadbírótság előtt.) Megirtuk, hogy a szombathelyi 11-ik huszárezred negyvenötven legénye a múlt hét egyik estjén a gyalogsági lak-tanya mellé vonult csoportokba verődve, állítólag azon célból, hogy ott a bakákkal egyesülve tüntessenek bentartásuk miatt. E tervük azonban nem sikerült s mire az értesített őrjáratok megjelentek a helyszínén, a huszárok legnagyobb része megérezvén a veszedelmet, visszalopódzott a kaszárnyába. Az ezredparancsnokság, mint szombathelyi tudósítónk jelenti, mindazonáltal megindította a legszigorubb vizsgálatot, amelynek tartama alatt egymást érték a pozsonyi hadtestparancsnoksághoz intézett sifirizott táviratok. A vizsgálat eredménye az lett, hogy tegnap tizenhét huszárt elszállítottak Sopronba, az ottani hadbírótság elé. A huszároknak a hadbírótság elé állítása a hadtestparancsnokság rendeletére történt.

— (Egy tanár ünneplése.) Kalocsáról jelentik: *Rosty* Kálmán tanár ma ünnepelte írói működésének s félszázados tanárkodásának jubileumát. Tegnap este tanítványai díszestélyt tartottak. Ma délelőtt volt tanítványai, a Pázmány-egyesület és a város összes testületei küldöttségileg tisztelegtek előtte. Hofmann kanonok, Kis János prelátus, Margalits Pázmány-egyesületi elnök, Petrovác igazgató, Virágh István szerkesztő és többek ünnepi beszédeit, valamint az ünnepelt választát a közönség zajosan éljenezte és méltón ünnepelte a jubiléumát, kit még számosan táviratilag is köszöntöttek.

— (A bakui naftabányák égése.) Amikor a pusztító tűzvész napok óta lángtengerébe borítja a híres ecsedi lápot, ugyanakkor messze Oroszországban is rettenetes tűz enésztí föl a híres bakui naftatelepeket. Ezernyi ezer nézője van a fenségesen szép, de borzasztó tüztengernek, amely a leggyulékonyabb anyagban, a petrolumban okoz milliónyi károkat. Hozzávető számítás szerint eddig harminc millió rubel kárt okozott a bakui tűz. Hetvennél több telep pusztult el eddig. A Nobel, Rothschild, az orosz Nafta-társaság stb. telepei teljesen elpusztultak. A szökő forrásokból ötven millió pud nafta kiégett. Egész nafta-tavak tüztengerben állanak. Megdöbbentően félelmetes képet nyújt, amint a széles kiterjedésű nafta-tavak felett hatalmas oszlopokban kusznak a lángoszlopok. Mintha a felhőkkel olvadnának össze a felszálló füstoszlopok, nappal sok helyütt elhomályosítják a napot, éjjel meg vakító tüzfényt árasztanak Baku és Bibi-kibát környékén a tűzoszlopok. A tűz meggátlására gondolni sem lehet s attól tartanak, hogy a tűz később a nafta-források aljáig lehozódik.

— (Lajos Viktor főherceg tolvaja.) Fiuméből jelentik: Csoósz, aki a voloscai fogságban ül, megvallotta; hogy ő követte el a lopást Lajos Viktor főherceg kárára, bevallotta továbbá azt is, hogy Almásy grófnétól is s mindazoktól; akikkel tolvajlásait összefüggésbe hozták, ő lopta el a tárgyakat. Csoószat a trieszti, majd a budapesti hatóságoknak fogják kiszolgáltatni.

— (Zarándokok Rákóczi hamvainál.) Mint *Konstantinápolyból* táviratozzák, a török fővárosba tegnap érkezett meg Konstanván át a száz magyar zarándok, gróf *Nyáry* főrendiházi háznagy és *Desseffy* Arisztid képviselőházi titkár vezetésével, kik a Rákóczi-szabadságharc kétszázéves évfordulója alkalmával a nagy fejedelem síriához járulnak. A kirándulók ma részt vesznek a Benoît-templomban mondandó ünnepies istentiszteleten, amelyben Rákóczi hamvai nyugosznak; majd kirándulnak Rodostóra, hol Rákóczi utolsó éveit töltötte. A zarándokok az osztrák-magyar nagykövetség közvetítésével megtekintik még a szultán palotáját és részt vesznek a szelámlikon.

— (Ujabb automobil-baleset.) A tegnapelőtt történt automobil-baleset után újabb automobil-balesetről adnak hírt, mely Németországban, *Langensalza* közelében történt. Egy *Rödiger* nevű magánzó három unokájával sétált az országúton, midőn egyszerre óriás gyorsasággal jött egy automobil, amelyen *Sonnenburg* berlini orvos ült a feleségével, fiával és még négy emberrel. *Rödiger* két unokájával még elég jókor félreugrott, de a harmadik gyermek, egy három éves leányka az automobil elé került, mely fölvetette a levegőbe és a szerencsétlen gyermek óriás ivben *hollan esett vissza a földre*. Eközben az automobil egy mérföldjelző köbe ütközött és az összes benne ülő emberek kiestek belőle; hárman az automobil alá kerültek és mindannyian többé-kevésbé veszedelmesen megsérültek. Mind a hetet beszállították a langensalzai kórházba.

— (Uj alapítványi gondnok.) A király az igazságügyminiszter előterjesztésére *Oberschall* Adolf, a budapesti itélőtábla elnökét a dr. Vaisz József-féle alapítvány gondnokává nevezte ki.

— (A kecskeméti ref. egyház és a céllövészet.) A parádés lépésre, a gombok és a duplaféjű sas fénylő kipucolására tanítják meg katonáinkat. Ezeket tartja a vezetés hadi főérdemeknek. Pedig a burok megmutatták, hogy a katonának csupán löni kell tudni jól. A vaskobaku maradiság agyvelejébe azonban ezt talán még kalapáccsal sem lehetne belevetni. A burok példáján okulva *Szemere* Miklós nemes akciója, amidőn ezeket áldoz a céllövészetre, ugylászik kezdőpontja céllövészetünk kifejlődésének. *Kecskemétről* jön ugyanis híradás, hogy ott is mozgalmat akarnak indítani az ifjúságnak a fegyverben való kioktatására. *Györffi* Balázs, a kecskeméti ev. ref. egyház főgondnoka, az egyháztanács legutóbbi ülésén az indítványozta, hogy a tanács keresse meg a városi hatóságot abból a célból, hogy az létesítsen a város közelében olyan lövőteret, ahol a középiskolák és a jogakadémia ifjúsága magukat a céllövészetben gyakorolhassák. Egészségtől duzzadó ez az idea s mindenképp méltó arra, hogy követésre találjon az egész országban.

— (Örült a vonat előtt.) Tegnap este a keleti pályaudvaron észrevették, hogy egy férfi egy éppen induló vonat elé feküdt a vágányokra. Két hordár hozzáugrott és nagy nehezen elvonsozták a vágányokról. A fiatal ember ekkor dühöngeni kezdett. Bevitték a főkapitányságra, ahol kiderült, hogy *Zselevényi* István a neve, huszonkilenc éves postatiszt, aki üldözési mániában szenved. *Zselevényi* már hat hónapja volt tebolvdában. Beszállították a lipótzmezei elmegyógyintézetbe.

— (Rákóczi-ünnep Hajdu-Böszörményben.) Rákóczi emlékét szépen őrli meg Hajdu-Böszörmény városa is, méltóan e régi kuruc városhoz. Porcsalmy Gyula városi képviselő indítványára a városi képviselő elhatározta, hogy közgyűlési terme számára megfesteti Rákóczi életnagyságu képét és e célból *Somossy* Béla polgármester elnöklele alatt bizottságot küldött ki. E hó 25-én a képviselő a főgimnáziummal együtt Rákóczi-ünnepet rendez változatos műsorral. Az ünnepség délelőtt lesz, délben banket, este pedig táncmulatság. Ez alkalommal szentelik fel a Bocskay-főgimnázium ifjúsági zászlaját. Az ünnepre előkelő vendégeket várnak.

— (Letartóztatott uzsorás.) Özevgy *Wolff* Sándorné, az öngyilkossá lett háztulajdonosnő kifosztására alakult uzsorás-szövetkezetnek második tagját nyomozta ki és tartóztatta le a rendőrség *Krausz* József negyvenkilenc éves ügynök személyében. Az elfogottnak a már letartóztatott *Weinberger* Franciskával főrésze volt abban, hogy *Wolff* né tönkrement.

— (Az angol hivatalos lap a magyar királyról.) Londonból írják nekünk, hogy ott most a *London Gazette*, a hivatalos lap közli a kitüntetések, melyeket VII. Edvard bécsi látogatásakor osztogatott. A lap megemlékezik arról is, hogy Ferenc József magyar király is és nemcsak osztrák császár. A főhercegek mint «császári és királyi fenségek» szerepelnek; gróf Coluchovszki Agenor sa császár és királyi ház minisztere és külügyminisztere. A közös méltóságok viselőinél az angol hivatalos lap egyáltalában mindenütt külön kiemeli az illető magyar királyi jellegét; például: gróf Paar Ede Mária Miklós ő nagyméltósága, lovassági tábornok, ő felségének, Ausztria császárnak, Magyarország királyának főhadsegéde.

— (Az ecsedi láp égése.) Az ecsedi láp égése egyre jobban terjed, dacára a nagyarányú intézkedéseknek, amelyekkel elfojtásán munkálkodnak. A láp égő területe jelenleg hét-nyolcezer holdra tehető. E területen minden éghető növényzet elpusztult. Most a terület talaja is ég. Leégett báró Uray Kálmán kétezer holdas birtoka őszi és tavaszi termésével, épületeivel, kilencven hold erdejével, továbbá gróf Károlyi Sándor ezerhatszáz holdas területe az összes tavaszi terményekkel és a Halmos nevű telepítvényen négy ház. A telepítvény nyolcvanöt családját Gönyey főszolgabíró két csendőrral éjnek idején megmentette és kitelepítette. Az utóbbi két csendőr, névszerint Mátyás Mihály és Tamás Károly hatvanhat órán keresztül volt egyhuzamban szolgálatban. Életük kockázatásával rendkívüli erőt fejtettek ki a füsttől elájult emberek mentése körül. Az elalélt embereket a hátukon hordták ki a tűzveszedelemből. A tegnapi napon Kálmán, Mór és Kaptony községekből hatszáz főnyi közerőt állítottak ki. A mentőmunkálatok előrehaladását megakadályozza az, hogy az ecsedi láp Tyukod és Ura felé eső részén a munkálatok még nincsenek kellő folyamathoz; azonban megtették a kellő intézkedéseket, hogy ott is teljes erővel folyjon a védelem. A láp bőrvélyi oldalán a védelem jól folyik. A Halmos-tanyától a bőrvélyi erdőig készül az elszigetelő árok, ugyszintén a tuló oldalon a Péchy-tanyától gróf Károlyi Tibor tanyájáig. Ma reggelre a vállai közerőtrendelték ki, hogy a Halmos-tanya és Bórvély között levő részt védje meg. Bölcs Gyula kormánybiztos utasította az ecsedi láptársulat igazgatóját, hogy az összes műszaki személyzetet kirendelve, intézkedjék az utáskatonáknak az egész védelmi vonalon való célszerű elosztásáról. Most az eső következtében a tűz a felszínen megszűnt, azonban a talaj ég és ha szeles idő jön, még lehet katasztrófától tartani. Szerencse még a katasztrófában, hogy lápos földön egy község sem épült s így a falvakat nem fenyegeti közvetlenül veszedelem. Emberi számítás szerint a községek megmentése sikerülni fog, ha csak olyan nagy szélvihar nem támad, amely a most már jóformán elzárt tűzfészek égő zsombékjait kiszakítva, kilométerekre elhordaná. Az égő területen a tűz napokig fog még tartani.

— (Lakásfosztások.) Az őszi beálltával rendszeren megszorodnak a lakásfosztogatások. Tegnap és ma is egész csomó apróbb lakásfosztogatásról tettek feljelentést a rendőrségen. Nagyobb kárt Berger Sámuel ékszerész szenvedett, akinek a Wesselenyi-utca 67. számú ékszeres boltját nyitották fel tolvajkulccsal és hétszáz koronát érő ékszert lopták el. — Tegnap sikerült egy lakásfosztót is elfogni. Ez Kvonduk János huszonnégy éves rovott multu, a Fővárosból kitiltott lakatossegéd, aki Szlancsiek Etel varrónó lakását akarta kifosztani.

— (Női gyászruhák.) Gyászszeszetek alkalmával ajánljuk Horváth és Halász női gyászruhakészítő vállalatát Budapest, IV., Váci-utca 26. Zsibárus-utca sarok, hol gyászruhák 4 óra alatt készülnek. Vidéki megrendelésnél sürgönyileg beküldendő a mellbőség és alhossza.

x Alig négy hete rendeltem meg Önnél a kettős villamos delezés keresztet R. B. 86.967. sz., melyért fogadja leghálásabb köszönetemet, mivel már teljesen jól érzem magam. Most újólag kérem, lenne szives szomszédomnak Laibach Józsefnek szintén egy készületet küldeni, mivel nevezett rheumában szenved és én neki az Ön találmányát ajánlottam,

mert az biztosan kigyógyítja betegségéből. Tisztelettel Tillmann András asztalos-mester Zomba (Tolna.) Ily és hasonló elismerő leveleket kap Müller Albert ur (Budapest, V., Kálmán-u. 18/G.) a kettős villamos kereszt R. B. 86.967 sz. feltalálója, melyek fényesen igazolják annak áldásos voltát.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Gróf Zichy Géza pályadíja. A Nemzeti Zenede pályaműbíró bizottsága tegnap Gobbi Alajos zenedei igazgató elnöklete alatt tartott ülésében ítélkezett a gróf Zichy Géza által adományozott 200 koronás pályadíjra beérkezett pályaművek felett. A bizottság a pályaművek egyikét sem találta méltónak a jutalomra s így azt az idén nem adták ki, hanem a gróf Zichy által újabb adományozott 200 koronához csatolják és a bizottság 1904-ben 400 koronás pályadíjra ír ki pályázatot, melynek feltételeit január 1-én teszik közzé. A beérkezett pályaművek közül a «Száll az ének szájról-szájra» jeliséget egyhangú dicséretre érdemesítették. A pályaművek a Nemzeti Zenede igazgatóságánál (IV., Ujvilág-utca 14. sz.) a délutáni órákban átréhetők.

* Réjan asszony ismét válik. Réjane asszony, a hírneves párisi színésznő, mint Párisból jelentik, válik a férjétől. Poreltől, aki a Vaudeville-színház igazgatója. A művész-házaspár közt már régóta dúl a viszálykodás. Már négyszer akartak elválni egymástól, de mindig kibékültek, mielőtt ítéletre került volna a sor. A párisiak már azt hitték, hogy szent a béke köztük, de Porel a «Lanterne» című újságban kijelentette, hogy neje ellen megindította a válópört. Erre Réjane asszony több párisi lapban kijelentette, hogy nem a férje, hanem ő sürgeti a válást és hogy ezáltal egész komolyan és visszavonhatatlanul válik, mert őt felnőtt leánya jelenlétében inzultálta a férje. A válás különben nem akadályozza a művésznőt abban, hogy részt vegyen továbbra is a Vaudeville-színház próbáin és előadásain, ahol pedig gyűlölt férje a rendező és igazgató.

SPORT.

Őszi futtatások.

— Tizenkettedik nap. —

Budapest, okt. 13.

Ködös, esős őszi idő van s így az idő is teljesen stilszerű az őszi meeting utolsó napjára. A látogatottság gyenge, de a versenyek sem érdemelnek valami nagy érdeklődést, mert a lovak javarésze element ma Bécsbe. A versenyeredmények lapunk zártáig ezek:

I. *Eladók handicapja.* Díj 2000 korona. Táv. 1600 méter. Egyedi L. *Ruggiero*-ja (lov. Lewis) első, Wampum második, Alkonyat harmadik. Futottak még: Bahám, Curieuse, Ducrot, Orgona, Áttila. Tot. 10: 72. Helyre 50: 104, 98 és 114.

II. *Kétévesek eladóversenye.* Díj 2000 korona. Táv. 1400 méter. Péchy A. *Sweet Baby*-ja (lov. Martinkovics) első, Ortrud második, Macchiavelli harmadik. Futottak még: Funiculi-Funicula, Sommerfrische, Orne, Pillangó, Tyrann, Gauntlet, Székely, Pista. Tot. 10: 64. Helyre 50: 106, 134 és 112.

III. *Lovaregyleti díj.* Tiszteletdíj és 16.000 korona. Táv. 2800 méter. Gróf Festetics T. *Jenkins*-e (lov. Huxtable) első, Nunquam dormio második, Elpenor harmadik. Futottak még: Torquemada, Mida, Aristides, Vaga, Casanova, Czipész. Tot. 10: 103. Helyre: 50: 100, 78 és 116.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— A kadarkuti nábob végrendelete. A budapesti kir. ítélőtábla II. büntetőtanácsában immár hatodik napja folyik nagy érdeklődés mellett a kadarkuti nábob végrendeletéből támadt bünpör Nagy Akos ellen. Ráth Zsigmond előadó tegnap délelben befejezte a bünpör terjedelmes aktáinak ismertetését. Polónyi Géza védő nyomban ezután megkezdte védőbeszédét, melynek első részében a lopás vádjával foglalkozott. A legminuciózusabb részletekre kiterjedőleg kimutatja, hogy Nagy Akosnak fizikailag lehetetlen volt nagybátyjának Pécsett, egy Wertheim-szekrényben elzárt értékpapirjait ellopni. Az értékpapírok ott sem lehettek, mert ki van zárva, hogy a szekrény

trezorjában elfértek volna. De még Nagy Akosnak kulcsa sem volt a kasszához. Foglalkozik azután a vizsgálóbíró törvénytelen és jogtalan eljárásával. Beszédét ma reggel folytatta, bizonyítékokkal igyekezvén lerontani a hamis tanúzás vádját s az első bíróságnak e detiktumhoz fűzött — szerinte — helytelen következtetéseit és megállapításait. Határozottan állítja, hogy Nagy Márton akkor, amikor a végrendeletkezés történt, életben volt s végakarata magamondta el szakadozott szókkal, de érthetően, világosan, félremagyarázhatatlanul. A körülményekből következteti, hogy Nagy Márton végrendeletének emberileg érthető, benne régi szándékaival szemben ellentmondás nincsen. Kéri Nagy Akos felmentését. Utána Szalay Károly ügyvéd, Póré János védője szólalt fel. Vargha Ferenc főügyész helyettes beszédére csak holnap kerül a sor.

— Színésznő és színigazgató pöre. Hat év óta húzódik már az a pör Orley Flóra és Krecsányi Ignác színigazgató között, mely sok huza-vona után a napokban ért véget. Krecsányi ugyanis hat év előtt szerződtette Orley Flórárt primadonnának, de nem sokára felbontotta a vele kötött szerződést. Erre Orley Flóra szerződése tartamára járó fizetéseért pört indított Krecsányi ellen és az első bíróság szakértő tanúk kihallgatása után el is marasztalta Krecsányit 14.000 korona és járulékai, valamint a per-költség erejéig. Krecsányi felebbezett, de a megítélt összeget bírói letétként mindjárt az első ítélet után deponálnia kellett. Most került volna ez a pör másodikban a bíróság döntése elé, de a felek — mint értesülünk — békés megegyezés folytán véget vetettek a pörnek. Az egyezés szerint Krecsányi Ignác színigazgató 12.000 koronát fizetett Orley Flórának, aki viszont a megítélt követelés többi részét engedte el.

— Agulár cipői. Agulár Dávid cipőkereskedő telekürtöli a világot, hogy a vidékiek a tőle vásárolt áruért — ha az nem megfelelő — visszakapják a pénzüket. Ebben bizva, Sommer József is rendelt az Agulár-cipőkből s mert a lábbelit rossznak találta, visszaküldte. A pénzt azonban sehogy sem tudta viszontlátni, amiért aztán följelentette Agulár Dávidot csalás miatt. A panasz tegnap tárgyalta a büntető járásbírósnál dr. Baló bírósza ez alkalommal kitűnt, hogy minő botrányos helyzetbe jut a panaszos, ki 6—8 koronáját keresi. Vidékről Budapestre kellvén ugyanis utaznia, felmerült vagy 30—30 korona költsége, amit senkitől sem követelhet, még akkor sem, ha elítélik Agulárt. Megjelennie pedig muszáj, mert a csalást törvény szerint csak magánvádra lehet üldözni s így a panaszos, ha elmarad, a panaszától elállottnak tekintik. Ez a fonák helyzet, mely ilyenformán mindennapos lehet az Agulár-pörökben, a kir. ügyészséget arra indította a tegnapi tárgyaláson, hogy más jogi álláspontra helyezkedjék. Még pedig helyes álláspontra. Kijelentette ugyanis dr. Murányi Elemér kir. ügyészségi megbízott, hogy nem csalás, de sikkasztás címén emel vádat Agulár Dávid ellen s ekként fog cselekedni a többi hasonló pörök alkalmával is. A tárgyalást egyébként nem lehetett ítélettel befejezni. Agulár ugyanis, mivel egyebet a mentségére nem tudott felhozni, megegyedni kérte, hogy megnézhesse a könyveiben: csak ugyan nem küldte-e vissza Sommernek a pénzt? A bíróság kérésének helyt adott s ez okból a tárgyalást elhalasztott.

— Milliós hamis bukás. Eszékről táviratozzák, hogy ott Deutsch Ignác volt vocini fűrészmalomtulajdonos, ki három év előtt több mint egy millió korona passzívával csödbe jutott, ma a helybeli törvényszék hamis bukás miatt két évi börtönrre ítélte. Védője semmisségi panaszt jelentett be.

— A német császár magyar király. Megirtuk tegnap, hogy az ügyészség Pongrácz Bélát a «Rovás» című lapban megjelent cikkéért vád alá helyeztette. A tegnapi tárgyalás délutáni folyamán az esküdtekhez a következő kérdéseket intézték:

1. Büntös-e Pongrácz Béla mint szerző abban, hogy 1903. április 5-én a «Rovás» című hetilapban a «Hohenzollernnek magyar politikája» röpirat után a trónöröklés törvényes rendjét megátadta?

2. Büntös-e Pongrácz Béla mint szerző abban, hogy a «Hohenzollernnek magyar politikája» című röpiratból átvett közlésében Ferenc Ferdinánd főherceg ellen sértést követet el?

Az esküdtek nem találták büntösnek Pongrácz

Bélat, mire a törvényt alkalmazó bíróság jömlentő ítéletet hozott.

— **Ujhelyi gyilkosa.** Az aradi törvényszék nemrégiben szabadlábra helyezte, de újra letartóztatta Mérik János parasztagdát, aki Ujhelyi milliost meggyilkolta. A gyilkos védője, dr. Barabás Béla a vizsgálatot elrendelő végzés ellen a nagyváradi táblához folyamodott. Az ítéletábla jóváhagyta a törvényszék végzését és eszerint Mérik továbbra is az aradi királyi ügyészség foglya marad, ahol elmebeli állapotát figyelik meg.

NYILTTÉR.*)

Dadogást és minden beszédhibát sikeresen gyógyít **SOLT LAJOS** tanfolyama. Budapest V., Báthory-utca 20. szám. Fölvétel 12—1-ig.

* E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

KÖZGAZDASÁG.

Az O. M. G. E. a székelyföldön. A székelyudvarhelyi gépbemutató, — melyről tegnap adtunk hírt — csendesebb időben kétségtelenül nagyobb érdeklődést keltett volna. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület ennek a bemutatónak rendezésével a székely kongresszus határozatainak vált végrehajtójává s ez által vezető szerepre tett szert azok közt, akik a székelység érdekében fáradoznak. Az elismerés ezért első sorban Forster Gézá az O. M. G. E. táradhatatlan munkássága igazgatóját illeti meg, aki egyébként már nem első ízben adta jelét a székely föld iránt való meleg érdeklődésének. Néhány évvel ezelőtt az O. M. G. E. üléséből ő adta ki a székelyföldnek balneológiai és turisztikai szempontból való fejlesztését célzó javaslatot, ugyancsak ő sürgette nyomtatékosan a székely vasutak építését is. Az a rokonszenves fogadtatás, melyben az O. M. G. E. képviselői, első sorban Forster Géza minden egyes alkalommal részeseül, kétségtelen bizonyítéka annak, hogy az arra hivatottak meg tudják becsülni az O. M. G. E. munkásságát, melynek más célja sem itt, sem a székelyföldön nincs, mint a magyar mezőgazdasági érdekek előmozdítása.

Temesi gazdák Torontálban. Röviden megemlítettük már, hogy a Temesvármegyei Gazdasági Egyesület csoportos kirándulást rendezett Torontál-Ecskára, az ottani gabonarakár-szövetkezet megtekintésére. A kiránduláson báró Sztojanovich György szakosztályi elnök vezetése alatt 120 temesmegyei birtokos és kisgazda vett részt. Torontál-Ecskán Kögl plébános a színhelyen megismertette és magyarázta a raktárszövetkezet nagy előnyeit, berendezését és működését; ez a szövetkezet kiváló vezetőségével a többieknek valóságos mintául szolgálhat. A sikeres működés, de különösen az ügyesség, melylyel a szövetkezet vezetősége a kezdet nehézségeit legyőzni tudta, mindazoknak elismerését vívta ki, kik a kiránduláson résztvettek. Igen fontos kihatással bír a szövetkezet prosperálására a szövetkezet keretében működő két cséplő garnitúra, melyek közös munkája szintén nagyban esőkentti az aratással járó kiadásokat. Az écskai raktárszövetkezet nemcsak gabonafélékre, de különösen tengerire ad olcsó hitelt, 2 koronával a mindenkori piaci árnál kisebb összegekben. A raktárdíj közösen számítatik és az üzem végén egyenlően, de arányosan vetik ki a tagok közt. Zöldhitelt a raktárszövetkezet nem nyújt, erre a hitelszövetkezet hivatott. A rendes hitel 5-5-6 százalék közt ingadozik. A raktár emeletesen épült és a Béga-csatorna partján áll. A szövetkezeti könyvek mintaszerűen vannak vezetve.

Ecskáról visszatérve, a temesi gazdák felmentek a szövetkezeti nagygyűlésre Nagy-Becskerekén, melyet Poroszkay Béla vármegyei főügyész összehívott. A nagy számban megjelent temesi és torontáli gazdák ez alkalommal megtöltötték a nagybecskereki vármegyei ház nagytermét, nagy figyelemmel és érdeklődéssel hallgatták az aktuális szövetkezeti kérdésekről szóló előadásokat.

A nagygyűlés elnöke, Poroszkay Béla főügyész, meleg szavakkal üdvözölte a temesi gazdákat, kik nagy számban történt megjelenésükkel megmutatták, hogy a szövetkezeti eszme legyőzi a közigazgatási szervezet vármegyei korlátait és a Délvidék összes gazdait egy közös cél felé egyesíti. Báró Sztojanovich György a temesi kirándulók nevében megköszönte a meleg fogadtatást, amely utána a szövetkezeti mozgalom különböző ágairól szóló előadások következtek. A szövetkezeti nagygyűlés után közös ebéd volt, melyen 300-nál több birtokos és kisgazda vett részt. Ott voltak: Delimánich István, Jankó alispán, báró Sztojanovich György és De Poltere Brunó a temesi kirándulók vezetői, az O. M. G. E. titkárja Szilassy Zoltán, Blaskovics Ferenc és Pap Géza országgyűlési képviselők, Poroszkay Béla, Perisier József stb. Az ebéd lelkes hangulatban folyt le és számos tószót mondtak. Délután a temesi gazdák Békésy Jenő állattenyésztési felügyelő vezetése alatt megtekintették az országos baromfi kiállítást, melyet a Torontál vármegyei gazdasági egyesület szép sikerrel rendezett. Ez alkalommal a földművelésügyi kormány támogatásával több nemes baromfi törzset szereztek be a temesi kisgazdák számára. A baromfi kiállítás megtekintése után a temesi kirándulók hazautaztak. Különösen a kisgazdák, kik a tanulmányuton résztvettek, följötte megelégedettek voltak a kirándulás sikerével és ismételtén kifejezést adtak örömüknek a Torontálban szerzett értékes tapasztalatok, az ott töltött kellemes órák felett.

BUDAPESTI TŐZSDÉK.

Gabona-tőzsde.

Buza elkelt 20,060 métermáza 5 fillérrel magasabb árakon.

Készárúzet.

Buza:

Tiszavidéki: 2000 mm. 80 k. 8.20 korona, 300 mm. 81 k. 7.97-5 korona, 500 mm. 80 k. 7.92-5 korona, 100 mm. 80 k. 7.92-5 korona, 200 mm. 80 k. 7.90 korona, 1500 mm. 79-5 k. 8.—korona, 1100 mm. 79-5 k. 7.95 korona, 250 mm. 79-5 k. 7.92-5 korona, 500 mm. 79 k. 7.95 korona, 100 mm. 79 k. 7.90 korona, 300 mm. 79 k. 7.85 korona, 100 mm. 79-5 k. 7.90 korona, 100 mm. 78-5 k. 7.90 korona, 500 mm. 79 k. 7.90 korona, 1960 mm. 79 k. 7.92-5 korona, 100 mm. 78 k. 7.75 korona, 1000 mm. 77-7 k. 7.70 korona, 100 mm. 77 k. 7.72-5 korona, 100 mm. 77 k. 7.70 korona, 100 mm. 76 k. 7.86-5 korona.

Pestmezevidéki: 300 mm. 79 k. 7.72-5 korona, 300 mm. 79 k. 7.75 korona, 150 mm. 79 k. 7.75 korona, 200 mm. 78 k. 7.801 korona, 100 mm. 78 k. 7.72-5 korona, 400 mm. 78 k. 7.72-5 korona, 250 mm. 76-5 k. 7.60 korona, 880 mm. 79 k. 7.77-5 korona.

Mezőtúri: 2500 mm. 80 k. 8.02-5 korona, 2500 mm. 79 k. 8.—korona.

Fejérmegyei: 3200 mm. 77-7 k. 7.66-7 korona.

Rozs: 100 mm. 6.35 korona, 150 mm. 6.35 korona, 100 mm. 6.32-5 korona, 600 mm. 6.22-5 korona, 150 mm. 6.20 korona, 500 mm. 6.12 korona.

Zab: 100 mm. 5.45 korona 100 mm. 5.55 korona.

Árpa: 100 mm. 6.62-5korona, 100 mm. 5.60 korona.

Érték-tőzsde.

Belpolitikai jelentésekre az irányzat az előtőzsdén gyengült. Délben a helyzet kedvezőbb megítélése és magasabb bécsi jegyzések következtében a hangulat valamivel nyugodtabb volt. A forgalom azonban mindvégig szűk keretek közt mozgott.

Az előtőzsdén jegyeztek:

Osztrák hitel	652.—	651.—	650.50	—
Magyar hitel	716.—	715.50	715.—	—
Jelzálogbank részv.	510.—	510.—	510.—	—
Rimamurányi	458.—	458.—	458.—	—
Allamvasut	650.50	651.—	650.50	—
Városi villamos	311.50	311.50	311.50	—
Budapesti Közut	592.—	592.—	592.—	—

A déli tőzsdén zárlatok:

Osztrák hitelrészvény	651.—	—	—	—
Magyar hitelrészv.	716.—	—	—	—
Jelzálogbank részv.	510.—	—	—	—
Rimamurányi	458.—	—	—	—
Allamvasut	651.75	—	—	—
Városi villamos	311.50	—	—	—
Budapesti Közut	592.—	—	—	—

REGÉNY-CSARNOK.

A zárdában.

Irta: Neera.

Olaszból fordította: Hajdu József.

A tenger partján sétálva, az első pillanatra szemünkbe tűnnek a holdfénytől kellően megvilágított zárdáépület hófehér falai, amelyeket csak kevés olajfa vesz körül. Száraz lehelet hatja át a levegőt, a közelfekvő Aetna lázas lehelete, a partvidék viruló narancsfáinak illatos árja egész időig elhatol. Messze távolnyira hasztalan kutat a szem ház avagy kunyhó után, de még egy nyomorult halászbárkát sem lehet szemügyre venni. Egyedül uralta a zárdát a szicíliai tengert, amelyet a köznép a «kereszt zárdájának» nevezett.

Az apácák ablakai sötétesek voltak, feketék, miként a kisértetszerű szemüreges a holdtól gyéren megvilágított falak közepette; csak egyetlen egy nyitva álló ablakból sugárzott ki a lámpa halvány fénye, a betegen fekvő Mária nővér cellájából, mellette egy fiatal apáca virraszt, akit még csak nem rég avattak fel e szent hívásra.

— Kedves nővér, a nedves éji levegő ártalmadra lesz — szól a fiatal apáca — és be akarja az ablakot zárni.

— Nem, engedd csak, hadd hatoljon be hozzám, amit a természet kilehel, legalább míg meg nem halok, érzem az életet.

Tekla nővér, a szőke betegápolónő, sűrűn keresztet vet magára, a lázas beteg ismét félrebeszél. A hófehér párnáról felemeli fejét Mária nővér, fejkötője megoldódik: szépsége, szenvedési dacára, szinte megigéző. Koromfekete dus hajzata klasszikus vonású arcát szinte elföldi, miként a nyakát, ennek ambraszínű tónusa, oly fényben tündökölt, amely a szép barna nőknél lánghoz hasonlít, amely aranyfátyollal van betakarva. Láztól égő szemei oly izzók és magnetikusok voltak, mintha csak a lelkét sugárzaná ki. E zabolázatlan temperamentum minden részecskéje, minden lehelete; arcának kinos vonaglója a testi szenvedés közepette csupa tűz, csupa hév.

— Tekla — szól reszkető hangon.

— Nővér?

A beteg kiterjeszté sovány karjait, hogy apólójának, akinek arcáról a félelem és őszinte részvét jelei tükröződnek vissza, fejét, arcát és vállait gyengéden megsimogassa.

— Milyen fiatalnak nézel ki, hány éves is vagy, Tekla?

— Huszonhét.

— És te itt fogod egész életedet eltölteni?

— Te is a magadét.

— Oh az enyém...

Feje a párnára hanyatlott, arca még sápadtabb lett, nehezen lélekvé, de annál görcsösebben ragadta meg Tekla kezét s hosszú-hosszu ideig merően a szeméibe tekintve, végre így szólal meg:

— Nem szeretnél-e soha?

A fiatal nővér elpirult, zavarodottá lett s úgy vélte, mintha a lázas betegnek a dámona kísértetbe akarná hozni.

— Nem, te sohasem szeretnél. Te sohasem kérdeztél, mi is az a szerelem. Szőke, szűzies és nyugodt vagy, a te ruhád oly keblet takar, amely sohasem sóvárgott földi örömek után, ez a főkötő oly homlokot takar, mely az örületet nem ismeri...

Egyideig csak a betegnek halk suttogása zavarja meg a siri csendet. Az estnek üde szellője hatol be az ablakon át, virágillat és jótékonyan ható tengeri levegő; az azurkék égen ragyogtak a csillagok. Imáiba mélyen elmerülve, fájdalommal lecsüggeszté fejét a fiatal apáca, míg a másik ágyában ide-oda fetrengve, ismét magához hívja őt:

— Tekla!

— Nővér!

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő: MAGYAR GYULA.

Laptulajdonos a «Magyarság» lapkiadóvállalat.

Minden szó 3 fill.
Vastagabb betűből 5 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK

A legkisebb hirdetés
ára: 30 fillér.

A Magyarországon minden előfizetőjének egy 10 szóból álló apróhirdetést havonként 10-szer ingyen közlünk.

Az apróhirdetésekre beérkezett kérdések kódolásokra ingyen felvilágosítást adunk, ha a tudakozó a szükséges válaszbélyeget beküldi. Ha valaki körülményesebb értesítést kíván, a szükséges válaszbélyeget felül még 40 fillér küldendő.

Törlesztéses készpénz-kölcsönt

feldbirtokokra, valamint budapesti bérházak, hárszékek, telkek stb. továbbá környékbeli ingatlanok II. és III-ik tételére 4-7%-os kamattal, személyi hitelt kezes és kezes nélkül minden hitelképes egyénnek havi vagy negyedévi letörlesztésre gyorsan és pontosan eszközöl a Központi Hitelforgalmi Intézet VII., Akácfa-utca 10. Levélbeli felvilágosításra válaszbélyeg küldendő.

Iskolaszolgái

vagy posta- és távirdaszolgái állásra ajánkozik Gaál András, áll. elemi iskolai szolga, Mező-Bodon up. Mező-Szengyel.

Művészies munka!

KLEIN ADOLF
férfi-szabó üzletében
Budapest, VI., Dessewffy-u. 23.
„Munkács”-hoz.

Készít mérték szerint öltönyt vagy felöltőt 15 frittól feljebb gyapjuszövet maradékból. Vidéki megrendelések pontosan teljesítenek. Kívánatra mintákat küldök. Akadémiai szabászat szerint. Több évi tapasztalatomat Neuländer Testvérek és Welner és Grünbaum cs. és kir. udv. szabóknál szerezttem.

Jelszó: pártoljuk a hazai ipart!

Orlik András cipész-mester

Budapest, VII., Csömöri-ut 22.
Ajánlja dusan felszerelt saját műhelyében készült úri-, női- és gyermekcipő raktárát. Férfi-cipők 3, 3-50, 4, 4-50 és 5 ftt. Női-cipők 3, 3-50, 4, 4-50 és 5 ftt. Gyermek-cipők 1 ftt 20 kr.-tól feljebb. Mértékszerű megrendelések a legújabb divat szerint a legolcsóbb árban számítatnak. Javítások gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

WEISZ JÓNÁS

Órás- és ókszer-üzlet
Budapest, VI., Váci-körút 53.
Olcsó jó és pontos kiszolgálás. Három évi jótállás. Nagy választék inga-, zseb- és fali-órákban. Javítások házról és házhoz szállítatnak.

1 forint

heti részletre elegáns férfiruhák mérték szerint olcsó áron kaphatók. Weisz Jakab József-körút 31/a.

Csinosan butorozott

szoba két urnak azonnal kiadó. VIII., Agteleki-utca 2-ik szám, II. em. ajtó 10.

Licht Mór

úri- és női cipész-mester
Budapest, Váci-körút 55.

Ajánlja dusan berendezett raktárát saját készítményű úri-, női- és gyermek-cipők-ből a legolcsóbb árban. Mértékszerű megrendelések jutányos árban és pontosan eszközöltetnek.

Domonkos Lajos

úri és női cipész-mester
Budapest, Teréz-körút 32.
Ajánlja dusan berendezett raktárát saját készítményű úri-, női- és gyermek-cipők-ből a legolcsóbb árban. Mértékszerű megrendelések jutányos árban és pontosan eszközöltetnek.

Bloch S.

okl. tan- és gyakorló könyvelő, Erzsébet-körút 58, középső felütréket a magas m. kir. miniszterium engedélye alapján az egyszerű és kettős könyvvitelben, kereskedelmi levelezés, szép és helyesírásban, valamint a magyar és német nyelven. Hölgyeknek külön oktatás. Vidékiek levélbelileg sajtíthatják el a könyvvitelt.

Butort

és kárpitos munkákat részletfizetésre is ad Löwy Lipót VI., Lázár-utca 18.

Idősebb tanító

vagy tanító felvétetik m. polg. leányiskolához. Cim a kiadóhivatalban. 2930

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

SZELLO R.

saját készítményű úri-, női- és gyermek cipő-raktára
Budapest, Csömöri-ut 12. sz. (Keleti pályaudvarral szemben.) Mértékszerű megrendelések pontosan készíttetnek. Vidéki megrendelések gyorsan eszközöltetnek. Javítások elfogadhatnak.

DRESZMANN KAROLY BUDAPEST

borotva homorú-készítőlde villanyerővel. Különleges ségi tüzet horbely- és fodrászati-cikkben. Nagy raktár angol és svéd horovákban. Iroda és forgalmi helyiség: VII., Rottenbiller-utca 6/a. (Munkács-u. sarok).

Kerékpárok.

Legújabb modell, új kerékpárokat 130 kor.-ért szállítok, alkatrészeket átalakítok és mindennemű javításokat méltányan leszállított áron eszközölök. Árjegyzék bérmentve.

MALIK ZSIGMOND
Budapest, VIII., Légszesz-u. 2.

Alapos oktatást

a francia-, angol-, olasz-, magyar- és német-nyelvben (nyelvtan, társalgás, levelezés, stb.) ad egy urnó, ki az illető országokban tartózkodott. Kitűnő referenciák. VII., Erzsébet-körút 58. sz., II. emelet 13. ajtó.

Utbitzosi

állás betöltendő. Javadal-mazás 1000 kor. évi fizetést 100 kor. lakbér és a kilométerenként megállapított, utitárlány. Határidő: okt. hó 20. Cim a kiadóhivatalban. 2902

3 métermázsa

lépésméret eladók. Ajánlatok Huszár Károly tanítóhoz intézendők Bel-Für-gedre (Tolnam.).

Egy villa

szabad kézből eladó Rákosszent-Mihály, Lajos-u. 396.

Gyermek és női ruha készítését olcsón elvállalom Logódy-u. 104. ajtó 5. Buda.

!! Központi szőnyegtelep vezet !!

Csakis Múzeum-körút 39. sz.,

a Múzeum-kerületben szemben.

Az őszi idény beálltával raktárunkat a legmagasabb igényeknek megfelelően, dusan 151-eszereltük és ezáltal sikerült eddigi árunkat még alacsonyabbra redukálni. Egy összecusukható vasgáty 8-részes matracca, 1 szőnyeg-utántöltő ágyló, 5 méter futó, 1 fanellakáró csak 9 ftt. 1 ablak (2 szarny) szövetfüggöny 1 ftt 15 kr. 2 ágyló, 1 asztalterítő, összesen 2 ftt 50 kr. Futószőnyegek 13 krtól följebb. Ebédő-, háló- és szalonszőnyegek különféle minőség és minden nagyságban, rendkívül olcsón. Tull-stórok (applikált) 4 fttől följebb. Kombinált, saját fölügyeletem alatt készült posztó és pilés asztal- és ágylóterítők, függönyök, a legújabb színek és legremekesebb öszeállításban, még eddig nem létezett árakon.

Fölhívás

az összes intézetek, hivatalok, szállodák, vendéglősök és kávéházakhoz. Mielőtt az őszi bevásárlásukat pokrócokban (szőnyegbevonásra, ablakvédőnek és leghuzam elhárítására) eszközölnék, kérem szíves látogatásukat a minőség és árak tájékozása céljából. Síma (zöld, bordó) pokróc, 120 cm. széles, méterje 1 ftt 40 kr. Nagy előny vidéki vevőknek: 100 fttos vételnél egyes fogatok, 200 fttos vételnél kettős fogatu gummikereklém áll teljes napon a verő rendelkezésére. 164

Elv: kevés haszon, nagy forgalom!

Elv: kevés haszon, nagy forgalom!

Budapest legnagyobb szőrme bevásárlási forrása. Óriási raktár divatos Székessz Sztóla gallérokban. Viszont eladónak ritka alkalom.

TSUK MIKSÁNAL, ANDRASSY-UT 31. sz. KIRÁLY-UTCA 38. sz.

Balaton csarnok V. Vadász- és Hajnal-u. sarok.
Saját épületben **kávéház és szálloda**
ma megnyitott ujonnan átalakítva. Naponta kitűnő **eigányszene.** Szálloda-szobák 3 korona. Ker. utasoknak 20% engedmény. Tisztelettel
157 **Veszprémi Steiner Sándor.**

HATSCHEK ARTHUR
Budapest, IV. kerület, Múzeum-körút 21. sz.
látványos és fényképezőgépek és kellékek szaküzlete.
Különlegességeken dúsz választék jutányos árak mellett.
E lap olvasói 10% árkedvezményben részesülnek.

Önkéntesi egyenruhák és katonai felszerelések

páratlan elegáns kivitelben, legjutányosabban

BLUM SÁNDOR

elsőrangú egyenruhazati és hadfelszerelő intézetében készülnek. Ó felsege a perzsa császár és az orosz nagyherceg udv. szállítója.

BUDAPEST,
Váci-utca 15.

A méretek felvétele végett a cég saját költségén szabászat a vidékre is elküldi.

BUDAPEST,
Váci-utca 15.

Árjegyzék ingyen.

I. Angol férfi- és gyermekruha-áruház.

Olcsó, szolid árak!
Pontos kiszolgálás!

Saját készítményű férfi- és gyermekruha áruház.

Magyar gyártmány!

ASZÓDI S. * * és TÁRSA

férfiszabó-mester.

VIII., Kerepesi-ut 41.
(Adria-szálló épület.)

Nagy választék angol és francia divatkelmekben. Mérték szerinti megrendelések az általánosan elismert 14 ftt árakban a a legújabb divatkelmekből készíttetnek. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. 162

Kézimunkák
s anyagok legjobban kaphatók CZAMRA RÓBERT, Budapest, IV., Zsibárus-utca 5. sz. Egyedüli kézimunka-üzlet, mely művész irányra súlyt fektet, különleges magyar stílus rajzok s aplikációkban. Mindennemű himzőszövetek, kötő- és horgoló-anyagok dúsz választékban. Iskoláknak 10% árkedvezmény. Vidékre minták bérmentve. 165

173 **Pénzt, sok pénzt,**
havonként 1000 koronáig kereshet mindenki tisztelegesen minden szakismertől nélkül.
Küldje be címét E 956. jellege alatt a következő címre: Annoncen-Abtheilung des „Merkur” Mannheim, Meerfeldstr.

Brázay-féle sósorszesz.
Használati utasítás minden üveghez mellékelve van. Nagy üveg 2 korona. Kis üveg 1 korona. Kapható mindentűt.

LEGSZEBB.....LEGJOBB.....LEGLCSÓBB. PAP LAN PAP LAN PAP LAN

ÖSSZEHAJTHATÓ VASÁGY 3KIVEHETŐ MATRAGGAL 10Ftt. IACÉLSODRONY IAGYBETÉT 5Ftt.

GICHNER JÁNOS

paplan, matrac és kárpitosáru gyáros, szőnye, függöny, vasbutor stb. nagy raktára. 150

Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 20. sz.

Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek, nem tetsző áruk kicséréltetnek, vagy a pénz visszaadatik.

BUTOROK

a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig legjutányosabban kaphatók úgy készpénzért, mint részletfizetésre. **EHRENTREU** és **FUCHS** testvéreké. Budapest, VI., Teréz-körút 8. (Andrássy-ut közelében). Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.